

10. Толковый словарь русского языка начала XXI в. Актуальная лексика / [под. ред. Г. Н. Складерской]. – М. : Эксмо, 2006. – 1136 с.
11. Толковый словарь русского языка конца XX в. Языковые изменения / [под. ред. Г. Н. Складерской]. – СПб. : Фолио-Пресс, 1998. – 704 с.

ЗМІНИ У ФУНКЦІОНАЛЬНІЙ СЕМАНТИЦІ БАНКІВСЬКИХ НОМІНАЦІЙ У ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

ГРОШКО Т. В.

Буковинський державний фінансово-економічний університет

Функціональна семантика банківських номінацій – структуротвірний елемент публіцистичного дискурсу. Проте ці номінації неоднорідні як за своєю будовою і семантикою, так і за функціями у дискурсі. З комунікативного боку на увагу заслуговують особливості номінації, пов'язані з його призначенням повідомляти нову інформацію.

Друга половина XX – початок XXI століття в лінгвістиці характеризується інтенсивним дослідженням проблем номінації, зокрема у працях Д. Фівегера, Є. С. Азнаурової, Н. Д. Арутюнової, А. А. Уфимцевої, В. Г. Гака, Г. В. Колшанського, О. С. Кубрякової, В. М. Телії, Н. М. Старцевої, І. М. Микитюк, С. В. Шепітько, Н. О. Труфанової, А. Е. Левицького, В. В. Левицького.

Публіцистичний дискурс у нашому дослідженні тематично маркований, він виконує функцію формування масової свідомості, впливу на неї через добір банківської інформації. У ньому втілюється емоційний тип мислення, якому властиві мовні форми експресивності та емоційності, залучення елементів інших функціональних стилів для досягнення публіцистичного ефекту. Добір і використання мовних засобів у публіцистичному дискурсі, тематично маркованому банківськими номінаціями, підпорядковується двом вимогам: забезпеченню логічного та емоційного впливу висловлювання.

Публіцистичний дискурс (тематично маркований) у нашому розумінні – письмовий суспільний документ, сфокусований на реальному світі, його актуальності, референції, актуальності, відповідальності та надійності. Він відрізняється від інших типів дискурсу інтерпретацією категорії правдивості, актуальності, об'єктивності. Публіцистичний дискурс виходить за рамки тексту, його мета – бути надійним та об'єктивним лінгвальним віддзеркаленням екстралінгвальних подій. Основна функція банківських номінацій у публіцистичному дискурсі – комунікативна.

Для проведення дослідження функціонування концепту “**BANK**” у публіцистичному дискурсі було використано тематично марковані тексти із газет “The New York Times”, “GTR Newspapers”, “Wall Street Journal”, “Investor’s Business Daily”, “Financial Times” загальним обсягом 351 550 слововживань.

Для отримання всієї картини проаналізуємо вживання окремих одиниць значення безпосередніх домінант досліджуваного концепту, які були виявлені за допомогою компонентного аналізу. У публіцистичному дискурсі проаналізуємо вживання окремих компонентних одиниць значення його безпосередніх домінант *institution, establishment, financial intermediary, storing, treasury, business, credit control, investment, mint, moneychanger, exchange, organization, supplier, middleman, security*.

У публіцистичному дискурсі зафіксовано вживання лексеми **bank** з найбільшою вагою значення із загальної кількості словоформ – 964 випадки: *The tests are also expected to show that several **banks**, including Bank of New York Mellon, Goldman Sachs and JPMorgan Chase, are healthy enough to repay TARP funds* [2].

Банківська лексема **credit** установлена у 356 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент “кредит”, зокрема у такому текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *Although the Senate Banking Committee has voted to adopt comprehensive **credit** card reforms, the close margin cast doubt on its odds for enactment* [3].

Банківська лексема **loan** зафіксована у 275 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент ”позика” в нижчеподаному текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *With home values plummeting and consumer confidence weakening by the month, the volume of mortgage **loan** originations in 2008 fell below \$2 trillion for the first time in any year this decade* [8].

Банківська лексема **money** виявлена у 271 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент “гроші” в такому текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *The central bank did not mention if it’s less bearish outlook had affected its views on whether it should buy more Japanese government bonds, which would push more **money** into the economy to spur growth* [3].

Банківська лексема **bill** зафіксована у 264 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент “рахунок”, наприклад, у такому текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *The agency recently lowered the bank’s **bill** to \$2 million – less than... [3].*

Банківська лексема **institution** зафіксована у 261 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент “заклад”, наприклад, у такому текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *The companies had hoped to take long-term stakes in several of China’s biggest banks as a way to capitalize on this country’s growing economy. But now, many of those institutions are seeking to sell shares in China’s banks, which were largely insulated from the kinds of mortgage and derivatives investments made in the United States and Europe* [1].

Банківська лексема **business** відмічена у 222 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент “справа” в наведеному нижче текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *The bank’s representatives had “actual knowledge” that Mr. Cosmo was “diverting money to his own account” and “engaging in virtually no legitimate **business** whatsoever”* [7].

Банківська лексема **company** зафіксована у 217 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент “компанія”, зокрема, в такому текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *According to a recent research report from Jan Hatzius*

of Goldman Sachs – arguably the most influential financial services **company** today – the strategy of allowing American banks to earn their way back to reasonable capital levels might work, at least in a narrow sense [9].

Банківська лексема **fund** виявлена у 202 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент “капітал” у нижченаведеному текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *As originally proposed, the fee would have pulled \$15 billion from the banking industry to refill the F.D.I.C.’s deposit insurance **fund*** [5].

Банківська лексема **account** зареєстрована у 195 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент “рахунок” у такому текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *Mr. Gao and Ms. Young, who ran a gas station on the outskirts of town, had been having financial problems, and Mr. Gao applied to the bank for an overdraft of about \$62,000 on **his account*** [5].

Банківська лексема **deposit** зафіксована у 129 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент “депозит”, наприклад, у поданому нижче текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *The plan from the Federal Deposit Insurance Corporation would charge banks for their share of the cleanup based on their assets rather than their domestic **deposits*** [3].

Банківська лексема **profit** зафіксована у 124 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент “дохід” у такому текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *Instead, under the guise of “regulatory forbearance” – i.e., the financial regulators version of “don’t ask, don’t tell” — banks will be given enough time to earn (and retain) sufficient **profits** to increase their capital back up to reasonable levels* [6].

Банківська лексема **mortgage** зафіксована у 120 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент “застава”, наприклад, у такому текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *In 2008, dollar volume of loan originations declined by nearly 37 percent from a year earlier, to \$1.75 trillion, according to National **Mortgage** News data* [6].

Банківська лексема **report** зареєстрована у 116 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент “звіт” у нижчеподаному текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *In its recently released annual **report** titled “The State of the News Media,” the Project for Excellence in Journalism, which is led by Tom Rosenstein, stated that broadcast news outlets needed to diversify more quickly across platforms if they were to survive* [1].

Банківська лексема **investment** виявлена у 110 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент “інвестиція” у такому текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *Sovereign wealth funds that were shareholders in Merrill and remain large holders of Bank of America stock are also presumably pleased that Mr. Lewis rescued their **investment** by purchasing Merrill* [2].

Банківська лексема **exchange** зафіксована у 108 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент “обмін” у наведеному нижче текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *The Chicago Board Options **Exchange** Volatility Index, or VIX, soared to a reading of 45.1 that day, or roughly three times its long-term average of around 15* [3].

Банківська лексема **finance** зафіксована у 84 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент “фінанси” у такому текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *Until then, such products were primarily marketed to lower-income*

customers by savings and loans and financing companies, like Beneficial and Household **Finance** [4].

Банківська лексема **payment** зареєстрована у 82 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент “платня”, зокрема в такому текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *They received an \$8 million **payment** on Wednesday and the balance is due by Nov. 15* [8].

Банківська лексема **agreement** зафіксована у 67 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент “угода” в нижчезазначеному текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *“My inclination is always to try and come to some **agreement** when we can,” the Connecticut Democrat told reporters after the hearing* [5].

Банківська лексема **store** виявлена у 65 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент “запас”, наприклад, у такому текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *Several businesses on his block have shut down, including a sports bar and an office supply **store*** [9].

Банківська лексема **trust** функціонує у 61 випадку, вона реалізує свій ядерний компонент “кредит” у поданому нижче текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *Nearly six years ago, during his divorce from his wife, Phyllis, Mr. Redstone created a new **trust**, called the SMR Trust, which holds his shares in Amusements* [7].

Виявлена однакова кількість випадів функціонування банківської лексеми **supply** та **treasury** – 59, вони реалізують свої ядерні компоненти, відповідно “пропозиція” та “казна” в таких текстових фрагментах публіцистичного дискурсу: *Rising prices and surging demand for the crops that **supply** half of the world’s calories are altering the economic landscape* [5]; *It is true that a flight to quality has forced down yields on much **Treasury** debt to the levels of a low student grade-point average, leaving little room for further gains and quite a lot for loss of principal* [5].

Банківська лексема **operation** зареєстрована у 47 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент “операція”, зокрема в такому текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *He added that during the review, “our priority is to continue to run an efficient **operation**”* [3].

Банківська лексема **cash** зафіксована у 44 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент “готівка” в наведеному нижче текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *Auction-rate securities have been popular among both individual investors and corporations looking for higher yields on their **cash** because they typically pay up to one percentage point more than money market funds* [7].

Банківська лексема **organization** виявлена у 43 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент “організація” в такому текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *That is just the beginning, warns Ducks Unlimited, a politically potent **organization** with more than half a million members in the United States* [9].

Банківська лексема **transaction** зафіксована у 39 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент “угода” в такому текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *In anticipation of a positive reaction to the second-quarter results,*

*preparations were made to go with a substantial **transaction** within days of the announcement – at least €1bn, with a five-year maturity [7].*

Банківська лексема **security** визначена у 38 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент “цінні папери”, наприклад, у цьому текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *This decrease is as a result of intentional decreases in the **Company’s security** portfolio and certain loan categories due to a combination of the flat yield curve environment and the profitability characteristics of these asset classes [2].*

Банківська лексема **savings** виявлена у 34 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент “заощадження”, зокрема в такому текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *That makes the company tax-exempt, partially offsetting the interest payments, but as profits dwindle, so do the tax **savings** [3].*

Банківська лексема **reserve** функціонує у 27 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент “резерв” у нижченаведеному текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *New Century’s low **reserve** levels, meanwhile, were catching the attention of outside analysts [3].*

Банківська лексема **currency** зафіксована у 15 випадках, вона реалізує свій ядерний компонент “валюта” в такому текстовому фрагменті публіцистичного дискурсу: *Lower commodity prices have been one result of the run-up in the dollar, which started a comeback against foreign **currencies** last week. Investors like to use raw materials as a hedge against the American **currency**, so commodity prices tend to move in the opposite direction of the dollar [9].*

Кількісний аналіз підтверджує нашу гіпотезу, що найчастіше вживаними компонентами лексеми **bank** у публіцистичному тематично маркованому дискурсі є банківські лексеми *Bank, Credit, Loan, Money, Bill, Institution, Business, Company, Fund, Account, Deposit, Profit, Mortgage, Report, Investment, Exchange, Finance, Payment, Agreement, Store* та *Trust*, що у відсотковому відношенні становить від 20,31% до 0,31%.

Проблема вивчення банківських номінацій залишатиметься актуальною, оскільки сучасні тенденції інтеграції та диференціації наукового знання потребують системного аналізу значення, форми та функції лексем. Тому перспективи подальшого дослідження ми вбачаємо у вивченні галузевих терміносистем у різних типах дискурсу. Доцільно також розглянути внутрішню, зовнішню та міжмовну типологію лексико-семантичного поля “bank”, вивчити авторську прагматику та її вплив на структуру і семантику ланцюжка банківської справи.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Bank of America Accused in Ponzi Lawsuit [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.wallstreetjournal.com>.
2. Bank of America Raises \$13.5 Billion in Share Sale [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.wallstreetjournal.com>.
3. Banks Raised Billions, Geithner Says [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nytimes.com>.
4. But What of the Small Investor? [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.gtrnews.com>.

5. Hershey Plans a Steep Increase in Prices [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ft.com>.
6. Home Prices Seem Far From Bottom [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nytimes.com>.
7. Kanatas G. Commercial Paper, Bank Reserve Requirements, and the Information Role of Loan Commitments [Електронний ресурс] / George Kanatas. – Режим доступу : <http://www.investors.com>.
8. Retire Now, and Risk Falling Short on Your Nest Egg [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ft.com>.
9. Wachovia Is Latest Bank to Buy Back Securities [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nytimes.com>.

МОДЕЛЬ ПРОСТОГО РЕЧЕННЯ ДІЄСЛІВНОЇ БУДОВИ ЯК *TERTIUM COMPARATIONIS* СИНТАГМАТИКИ ДІЄСЛІВНИХ СИСТЕМ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ

ІВАНИЦЬКА Н. Б.

*Вінницький торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету*

У сучасній лінгвістичній парадигмі помітною є тенденція до активізації зіставних (контрастивних) досліджень (В. Г. Гак, С. П. Денисова, Ю. О. Жлуктенко, М. П. Кочерган, А. В. Корольова, В. І. Кушнерик, В. М. Манакін, А. Е. Левицький, Б. О. Серебренников, О. В. Тищенко, С. О. Швачко, І. К. Юсупов, В. М. Ярцева, W. Croft, C. Lehmann, W. Nemser, J. Newman, G. Nickel, A. Wierzbicka). Цьому сприяють, з одного боку, закономірний процес досить результативного накопичення знань у сфері вивчення конкретних мов, а з іншого – позамовні суспільні чинники. Значну частину розвідок спрямовано на встановлення спільного та відмінного в граматичній семантиці як споріднених, так і неспоріднених мов. Контрастивістика і типологія граматичних систем української та англійської мов, здійснені переважно на основі одностороннього зіставного аналізу, отримавши наукове висвітлення в підручниках із порівняльної типології (граматики), останнім часом перебувають на периферії. З огляду на зазначене, звернення до міжмовного опису дієслівної ланки української та англійської мов, пов'язане з системною репрезентацією спільних і відмінних рис їхньої синтагматичної організації у формально-синтаксичному аспекті, видається своєчасним і актуальним.

Особливість зіставних описів полягає у створенні лінгвістичної моделі, абстрагованої від закритості / відкритості списку мов і диференційних ознак, урахування яких є важливим для типології, та генетичного фактора, релевантного для порівняльно-історичного мовознавства

У цьому аспекті актуальним є двосторонній, чи білатеральний (М. П. Кочерган, Р. Штернеманн) зіставний підхід до порівняння мовних явищ,